

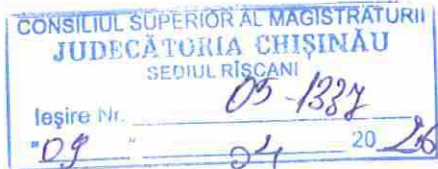

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Rîșcani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev, 3
Email: jrc@justice.md; Tel./fax: /+373 22/ 438002
www.instante.justice.md

Dosarul nr. 3-4229/2024

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

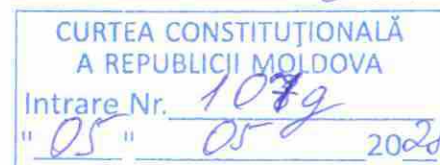
MD-2012, mun. Chișinău,
str. Alexandru Lăpușeanu, 28
e-mail: secretariat@constcourt.md

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), Vă expediază conform încheierii din 28 martie 2025 sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de către reclamanta Ceruța Elena în cadrul cauzei de contencios administrativ intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Ceruța Elena către Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Anexă : Copia încheierii pe 03 file;
Copia sesizării pe 14 file;
Copia cererii de chemare în judecată pe 19 file.

Judecător

Irina MAXIM

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ a REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate

**depusă conform prevederilor art.12¹ din Codul de procedură civilă și
art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție**

I. AUTORUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Persoană fizică

Nume: CERUȚA

Prenume: Elena

2. Instanța de judecată

Instanța de judecată: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani

Judecător/complet de judecată: judecător – Irina MAXIM

Adresa instanței de judecată: Chișinău, str.Kiev, 3

Telefon și e-mail: (022)44-53-17, 43-82-98, 45-08-61, jrc@justice.md

II. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII INSTANȚEI DE DREPT COMUN

1. La 27.06.2024, subsemnata, Elena Ceruța, am adresat o cerere Direcției generale ocuparea forței de muncă mun.Chișinău (*în continuare* DGOFM Chișinău), prin care am solicitat să fiu înregistrată cu statut de șomer, ținând cont de faptul că sunt suspendată din funcția de procuror în PCCOCS prin ordinul nr.412-p din 10.03.2022, consecvent începând cu această dată am rămas fără nici un venit, am un copil minor la întreținere, iar încercările de a-mi găsi un loc de muncă de sine stătător, potrivit competențelor și specializării, nu s-au soldat cu nici un rezultat. Pentru admiterea cererii, am solicitat aplicarea combinată a prevederilor Legii nr.105 din 14.06.2018 (cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj) și Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 28 noiembrie 2023 (Dosarul nr. 186g/2022 – sesizările depuse de către E.Ceruța).
2. Prin scrisoarea nr.C-20/24 din 10.07.2024, am fost informată că nu întrunesc condițiile legale pentru a fi înregistrată cu statut de șomer.
3. Ulterior, la 03.09.2024, DGOFM Chișinău a fost adresată cererea prealabilă prin care s-a solicitat emiterea unui ordin/decizii prin care subsemnatei, Elena Ceruța, să-i fie înregistrat statului de șomer începând cu data de 27.06.2024.
4. Prin scrisoarea nr.C-24/24 din 10.09.2024 am fost repetat informată că sunt înregistrată ca „persoană aflată în căutarea unui loc de muncă din 27.06.2024”, nu întrunesc condițiile pentru a fi înregistrată ca șomer din cauză că „suspendată din funcție, dar nu eliberată din funcție”, de asemenea, fiindu-mi recomandat să acces www.cariere.gov.md sau www.angajat.md.
5. La 08.10.2024 (completată prin cererea din 17.02.2025) subsemnata Elena Ceruța, procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, suspendată din funcție prin ordinul nr.412-p din 10.03.2022, a adresat Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, acțiune în contencios administrativ, prin care a solicitat Obligarea Agenției Naționale pentru Ocuparea forței de Muncă, prin intermediul Direcției generale ocuparea forței de muncă mun.Chișinău, să emită un act administrativ individual prin care subsemnatei Elena Ceruța să-i fie înregistrat statul de șomer cu stabilirea dreptului la indemnizație de șomaj începând cu data de 27.06.2024.

III. OBIECTUL SESIZĂRII

Prin prezenta sesizare se solicită Curții Constituționale să supună testului de constituționalitate:

1. art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a) din Legea nr.105 din 14.06.2018 în raport cu art.47 combinat cu art.-le 23 și 54 din Constituție;

2. art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a) din Legea nr.105 din 14.06.2018 în raport cu art.16 combinat cu art.47 din Constituție.

IV. LEGISLAȚIE PERTINENTĂ:

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 15 Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva somajului.”

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: somaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrînețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității

altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(4) Restriângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Legea nr.105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj:

Articolul 1. Scopul legii

Prezenta lege are drept scop prevenirea și reducerea șomajului și a efectelor sociale ale acestuia, reducerea riscului de șomaj și asigurarea unui nivel ridicat al ocupării și adaptării forței de muncă la cerințele pieței muncii.

Articolul 2. Obiectul și sfera de reglementare

(4) La aplicarea prevederilor prezentei legi se interzice orice discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere, origine socială sau orice alt criteriu.

Articolul 3. Noțiuni principale

persoană aflată în căutarea unui loc de muncă – persoană care întreprinde acțiuni concrete pentru a-și găsi un loc de muncă prin mijloace proprii sau prin înregistrare la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă ori la un alt prestator de servicii de ocupare a forței de muncă.

asigurare de șomaj – măsură pasivă de ocupare a forței de muncă care are rolul de a asigura, în caz de șomaj, o persoană asigurată în sistemul public de asigurări sociale, aptă de muncă, dar care, din motive prevăzute de lege, nu a identificat un loc de muncă corespunzător pregătirii sale, și se realizează prin punerea la dispoziția acesteia, pentru o perioadă determinată, a indemnizației de șomaj;

Articolul 4. Piața muncii

(1) În Republica Moldova, fiecărei persoane îi este garantat dreptul de a-și alege liber profesia și locul de muncă, precum și dreptul la asigurare de șomaj.

Articolul 20. STATUTUL ȘOMERULUI

(1) Șomer este considerată persoana aflată în căutarea unui loc de muncă, care întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) are vârsta cuprinsă între 16 ani și vârsta stabilită pentru obținerea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă;

b) este aptă pentru prestarea unei munci;

C) NU ARE UN LOC DE MUNCĂ;

d) nu studiază la o formă de învățămînt cu frecvență;

e) caută activ un loc de muncă atât în mod individual, cât și prin intermediul subdiviziunii teritoriale și este disponibilă să înceapă activitatea de muncă;

Articolul 43. Stabilirea indemnizației de șomaj

(1) Dreptul la indemnizația de șomaj se stabilește de către subdiviziunile teritoriale.

(2) Indemnizația de șomaj se acordă în baza cererii de înregistrare a statutului de șomer depuse la subdiviziunea teritorială.

(3) Decizia privind stabilirea dreptului la indemnizația de șomaj se emite de către subdiviziunea teritorială, în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării statutului de șomer.

(4) Dreptul la indemnizația de șomaj se stabilește SOMERILOR care întrunesc cumulativ următoarele condiții:

a) **NU REALIZEAZĂ VENITURI din activități de muncă la data stabilirii dreptului la indemnizația de șomaj,** cu excepția indemnizației de eliberare din serviciu, a recalculărilor salariale aferente eliberării din serviciu și a pensiilor, altele decât pensia pentru limită de vîrstă;

b) au activat și au realizat un stagiu de cotizare în sistemul public de asigurări sociale de stat de cel puțin 12 luni în ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării;

c) nu refuză un loc de muncă corespunzător sau să participe la măsurile active de ocupare a forței de muncă oferite de subdiviziunea teritorială conform planului individual de angajare a șomerului.

f) este înregistrată cu statut de șomer la subdiviziunea teritorială.

V. ADMISIBILITATEA

Ab initio, în Hotărârea nr.2 din 09.02.2016, Curtea Constituțională (în continuare CC) a reținut că, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate, iar dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil (§§ 79-80).

Potrivit art.12¹ din Codul de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Aliniatul (2) *ibidem*, limitează judecătorul de drept comun doar în a verifica întrunirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) *obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;*
- b) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;*
- c) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;*
- d) *nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.*

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amâna pledoariile.

Raportat speței, consider că sunt întrunite cumulativ cele patru condiții de admisibilitate:

- a) Se solicită controlul constituționalității art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a) din Legea nr.105 din 14.06.2018, iar verificarea constituționalității acestui tip de acte normative ține de competența Curții Constituționale *ratione materiae*, potrivit articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituție.
- b) Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de către partea în proces și anume de către reclamanta în cauza înregistrată cu nr. 2-24113253-12-3-08102024, dosarul nr.3-4299/2024, Elena Ceruța.
- c) Curtea Constituțională a reiterat că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De eventuala soluție a excepției de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia, în caz contrar, acest instrument riscă să devină unul simulat, adică o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției (DCC nr.94 07.07.2022, §29).

Instituția ridicării excepției de neconstituționalitate oferă instanțelor posibilitatea soluționării situațiilor în care, în cadrul judecării unei cauze, părțile sau judecătorul se confruntă cu o incertitudine în privința constituționalității normelor ce urmează a fi aplicate (HCC nr.2 din 09.02.2016).

Excepția de neconstituționalitate ridică o problemă juridică a cărei rezolvare trebuie să preceadă soluționarea litigiului de care este legată, aplicabilitatea și relevanța normei contestate pentru soluționarea litigiului principal reprezintă o condiție esențială pentru admisibilitatea sesizării (DCC nr.133 din 05.12.2019, §23; DCC nr.136 din 09.12.2019, §27; DCC nr.99 din 06.08.2020, §20).

Revenind la speță, autoarea sesizării solicită efectuarea controlului de constituționalitate anume a normelor legale care urmează a fi aplicate la soluționarea cererii de chemare în judecată, acțiune în contencios administrativ prin care se solicită obligarea pârâtului DGOFM Chișinău să emită actul administrativ individual prin care să-i fie înregistrat reclamantei statului de șomer, cu stabilirea dreptului la indemnizație de șomaj începând cu data de 27.06.2024.

- d) Textul art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a) din Legea nr.105 din 14.06.2018 nu a fost niciodată supus testului de constituționalitate prin prisma criticilor care vor fi expuse mai jos.

În Hotărârea nr.2 din 09.02.2016, Curtea Constituțională a interpretat art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția R.Moldova (excepția de neconstituționalitate) și a reținut că „în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.”

Curtea a reținut că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

Pe final, amintesc constatările Curții Constituționale în §108 *ibidem*, conform cărora „[...] edictarea și aplicarea corectă, uniformă și în spiritul principiilor constituționale a legii reprezintă pilonul statului de drept, iar, în consecință, excepția de neconstituționalitate constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abateri ale legiuitorului prin instituirea unor norme contrare Constituției. Curtea Constituțională, având rolul de garant al supremației Constituției, devine garantul acestor drepturi și libertăți”.

Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și OBLIGATIA să se adreseze Curții Constituționale (HCC nr.2 din 09.02.2016 §§ 86-87).

În context, aduc în atenție și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CtEDO):

➤ cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: ... nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la art.6 §1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar;

➤ cauza *Pronina v. Ucraina* (no. 63566/00) Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantel din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art.6 §1 din Convenție.

VI. ARGUMENTAREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A UNUIA SAU A MAI MULTOR DREPTURI GARANTATE DE CONSTITUȚIE

CAP.I Art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a) din Legea nr.105 din 14.06.2018 în raport cu art.47 combinat cu art.-le 23 și 54 din Constituție.

Odată cu ratificarea de către Republica Moldova a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (24.07.1997), au fost asumate angajamente de asigurare a remediilor efective de protecție a drepturilor omului.

Statul de drept, definit în art.1 alin.(3) din Constituție, se bazează pe **principiul legalității**, principiu care presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură privind edictarea normelor juridice.

Potrivit art.23 alin.(2) din Constituție „Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle”.

De asemenea, „în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului” (*a se vedea art.54 alin.(1), (4) din Constituție*), cu excepția cazurilor în care ingerința în/restrângerea exercițiul drepturilor și libertăților constituționale este „prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și este necesară în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției, este proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

În Hotărârea nr.28 din 23.11.2015, §55, Curtea Constituțională a atras atenția că, articolelor 23 alin. (2) și 54 din Constituție, impun statului ca exercițiul drepturilor și libertăților să nu poată fi supus altor restrângeri decât celor **prevăzute de lege**, condiție care trebuie interpretată prin prisma criteriilor impuse de jurisprudența Curții Europene.

În această hotărâre au fost sistematizate inclusiv și **principiile generale stabilite în jurisprudența Curții Constituționale, privind calitatea legii, cităm:**

„56. Noțiunea de „lege” este o noțiune autonomă (*Bosphorus Airways v. Irlanda, hotărârea Marii Camere din 30.06.2005, §143*). Această noțiune presupune lipsa arbitrariului, iar lipsa arbitrariului este un element esențial al principiului preeminenței dreptului, menționat în Preambulul Convenției Europene, și al principiului statului de drept, menționat în articolul 1 alin. (3) din Constituție.

58. Pentru a se stabili caracterul de „lege” în înțelesul Convenției și al Constituției, al unei norme de drept, trebuie efectuat un test al „suficienței” acesteia pentru a se verifica dacă norma de drept este accesibilă, clară, previzibilă și dacă oferă garanții împotriva abuzurilor.

60. Condiția preciziei suficiente sau a previzibilității presupune existența unor norme de drept detaliate în privința subiectului tratat (*Kruslin v. Franța, hotărârea din 24 aprilie 1990, § 27*).

În Hotărârea nr.26 din 23.11.2010, Curtea a reținut că, „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - **norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.** În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile.

Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a mai reținut că și **omisiunea legislativă** poate constitui obiect de examinare al Curții dacă prin aceasta este afectat un drept fundamental (*HCC nr.17 din 19.05.2016, §71; DCC nr.28 din 12.03.2020, §24; DCC nr.123 din 22.10.2020, §26; DCC nr.162 din 29.12.2020, §23*).

Referitor la **articolele 23 și 54 din Constituție**, Curtea Constituțională a subliniat, în jurisprudența sa constantă că, acestea nu au o aplicabilitate de sine stătătoare, însă sunt aplicabile doar în coroborare cu un drept fundamental incident.

Deci, pentru a fi aplicabile, autorii sesizărilor trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unor ingerințe în drepturile garantate de Constituție (*HCC nr. 4 din 03.03.2022, §28; HCC nr. 8 din 05.04.2022, §26*).

Incidența articolului 47 din Constituție și existența unei ingerințe, combinat cu art.-le 23 și 54 din Constituție.

(a) existența ingerinței în exercitarea unui drept

Așadar, cetățenii aflați în situația celor trei condiții cumulativ - *o persoana care este angajată dar, din motive ce nu depind de voința sa, nu lucrează și nu realizează venituri*” - nu beneficiază de dreptul la indemnizația de șomaj, iar această omisiune are consecințe negative grave și anume îngrădește nelimitat dreptul constituțional la protecție socială.

În consecință, consider că nu poate fi negat faptul că în situația acestor persoane există o ingerință în dreptul la protecție socială.

(b) justificarea ingerinței în exercitarea dreptului la protecție socială

Potrivit art.54 din Constituție, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

De asemenea, potrivit alin.(2) și (4) *ibidem*, inclusiv potrivit practicii constante a CtEDO, orice ingerință în/restrângere a unui drept trebuie supusă triplului test, și anume: **ingerința trebuie să fie: prevăzută de lege** (exercițiul drepturilor nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege), **să urmărească un scop legitim și să fie necesară într-o societate democratică și proporțională cu situația care a determinat-o**

(a) *prevăzută de lege:*

Raportând speței principiile reținute *supra*, autoarea prezentei sesizări consideră că textul art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a) din Legea nr.105 din 14.06.2018 conține o redacție imprevizibilă și, în rezultat, afectează calitatea legii prin neonorarea principiului potrivit căruia persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul său și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Or, dint textul legii criticate nu este previzibilă, consecvent, nu este reglementată situația cetățenilor R.Moldova care rămân a fi angajați, însă, au pierdut mijloacele de subzistență în urma unor împrejurări independente de voința lor (ex. cazul unui procuror suspendat din funcție în legătură cu pornirea urmăririi penale în privința sa și care a rămas fără nici un venit, pe o perioadă de timp până la o reangajare [*în limitele decise de către Curtea constituțională în Hotărârea nr.21 din 28.11.2023, Dosarul nr. 186g/2022*]).

Ex lege (art.20 din Legea nr.105), pentru a beneficia de politicile statului în vederea reducerii efectelor șomajului, obligatoriu trebuie să fie înregistrat **STATUTUL DE ȘOMER**, pentru care este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) are vârsta cuprinsă între 16 ani și vârsta stabilită pentru obținerea dreptului la pensie pentru limită de vârstă;
- b) este aptă pentru prestarea unei munci;
- C) NU ARE UN LOC DE MUNCĂ;**
- d) nu studiază la o formă de învățământ cu frecvență;
- e) caută activ un loc de muncă atât în mod individual, cât și prin intermediul subdiviziunii teritoriale și este disponibilă să înceapă activitatea de muncă.

Așadar, potrivit legii a cărei control constituțional se solicită una din condițiile obligatorii este persoana care solicită înregistrarea statului de șomer „**nu are un loc de muncă**”.

Această expresie va fi analizată prin prisma a două situații:

1. Consider **acest text de LEGE NU ESTE SUFICIENT DE PRECIS ȘI PREVIZIBIL**, în special, aceasta este cauzată de domeniul de aplicare *ratione personae*, or expresia „**nu are un loc de muncă**” din dispoziția art.20 alin.(1) lit.c) din art.20 alin.(1) lit.c) din Legea nr.105 din 14.06.2018, este discutabilă în raport cu:

- ⚡ o persoană care **nu** este angajată în câmpul muncii (este eliberată din funcție);
- ⚡ o persoana care este angajată **dar, din motive ce nu depind de voința sa, nu lucrează și nu realizează venituri.**

2. În cazul în care între expresiile „**nu are un loc de muncă**” și „**nu este angajată în câmpul muncii**” este semnul egalității, constatăm o **OMISIUNE A LEGIUITORULUI** de a reglementa prin lege situația *persoanei care este angajată, dar din motive ce nu depind de voința sa, nu lucrează și nu realizează venituri.*

Claritatea expresiei „nu are un loc de muncă”, după caz **NE**reglementarea situației persoanelor angajate **dar, care din motive ce nu depind de voința sa, nu**

lucrează și nu realizează venituri, este foarte importantă pentru realizarea însăși a scopului acestei legi, or dreptul la indemnizația de șomaj (art.43 alin.(4) lit.a) din Legea 105) o are doar persoana înregistrată cu statut de șomer, care nu realizează venituri.

Prin urmare, consider că regulile de înregistrare a statului de șomer și respectiv stabilirea indemnizației de șomaj, astfel cum sunt formulate în prezent în art.20 alin.(1) lit.c) și art.43 alin.(4) Legea nr.105 din 14.06.2018, nu includ garanții adecvate și eficiente împotriva arbitrariului și a riscului de abuz din partea autorităților naționale, deci nu respectă principiile generale stabilite în jurisprudența Curții Constituționale, privind calitatea legii.

În concluzie, deoarece *lex iniusta non est lex*, consider că și **ingerința reproșată nu este prevăzută de lege**

(b) scopul legitim

Admit că se urmărește scopul de evitare a „irosirii banului public”.

(c) necesară într-o societate democratică și proporțională cu situația care a determinat-o.

Cu toate că invoc ilegalitatea restrângerii dreptului [*respectiv nu ar trebui să continui motivarea prin prisma triplului test*], susțin că restrângerea dreptului la asistență și protecție socială, are consecințe grave din punct de vedere minimului de subzistență garantat prin art.47 din Constituție, inclusiv și pentru procurorul suspendat din funcție, care este prezumat nevinovat, care nu realizează venituri pe perioada de până la o reangajare.

Orice restrângere a unui drept pentru a corespunde criteriului de „necesar într-o societate democratică” trebuie să corespundă principiul proporționalității, care se referă la faptul că măsurile prin care se efectuează o ingerință în drepturile persoanei, ar trebui folosite cu atenție, iar puterea publică nu ar trebui să intervină în drepturi mai mult decât este necesar.

În substanță, principiul proporționalității este un „mijloc de cântărire”, atunci când autoritatea intervine în drepturile persoanei.

Potrivit CtEDO, problema necesității și proporționalității restrângerii dreptului, urmează a fi evaluată și prin prisma consecințelor/efectelor asupra vieții.

Așadar, angajatul, suspendat din funcție, care nu realizează venituri în perioada de până la o reangajare, suportă o sarcină financiară disproporționată care nu poate fi contrabalansată de „interesul general/ public” de a refuza înregistrarea statutului de șomer și a-i stabili indemnizația de șomaj.

În situația dată, „privind dincolo de aparențe și analizând realitățile situației în litigiu”, nu poate fi reținut argumentul că legiuitorul și-ar face griji pentru un alt „interes”, or de fiecare dată în situații când apar conflicte între două „interese concurente”, CtEDO, în practica sa constantă, explică că trebuie căutat un echilibru just, care înseamnă o punere în balanță a două drepturi, ținând cont de toate circumstanțele cauzei.

În context, aduc în atenție, Hotărârea CtEDO în cauza Alif Ahmadov și alții c. Azerbaidjan, din 04.05.2023, în care Curtea examinând plângerea privind încălcarea art.8 și art.1 din Protocolul 1 la Convenție, a constatat că „*evacuarea reclamantilor din*

locuința în cauza a fost dispusă de instanțele de judecată naționale în temeiul dispozițiilor legale care reglementează construcțiile neautorizate și restituirea terenurilor imobilizate proprietarilor sau utilizatorilor legali”, însă instanța nu a ținut cont de faptul că această construcție era singura lor locuință și că vor ajunge pe stradă dacă ar fi evacuați, astfel „instanțele naționale au ignorat în totalitate acest aspect și nu au evaluat interesele concurente” pentru ce a și fost constatată încălcarea drepturilor garantate de Convenție.

Astfel, reieșind din circumstanțele speței, observ că angajatul suspendat în legătură cu pornirea urmăririi penale, ținând cont de toate consecințele negative a unei asemenea suspendări, inclusiv și de ordin financiar (*chiar și în condițiile HCC nr.21 din 28.11.2024, persoana suspendată necesită timp pentru o nouă angajare*), se află în situația în care nu poate lucra din motive independente de voința sa pe perioada de până la o reangajare, respectiv nu realizează venituri, nu poate beneficia de protecția socială pe care statul este obligat să o asigure (art.47 din Constituție).

Consider că, dreptul la asistență socială în cazul persoanelor care se află în condițiile descrise în aliniatul precedent, ar urma să prevaleze asupra „interesul legal” al statului, în caz contrar dreptul la asistență și protecție socială garantat [după cum este scris în art.47 alin.(1) din Constituție] „pentru orice om să aibă un nivel de trai decent”, va continua să rămână **un drept teoretic și iluzoriu, care este doar scris.**

**CAP.II Art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a)
din Legea nr.105 din 14.06.2018 în raport cu
art.16 combinat cu art.47 din Constituție.**

Ab initio, atrag atenția asupra faptului că prin art.16 alin.(1) din Constituție respectarea și ocrotirea persoanei este o îndatorire primordială a statului, iar dreptul de a solicita un tratament egal în fața legii nu poate fi restrâns, decât în cazurile prevăzute de lege, în interesele expres prevăzute de art.54 alin.(2) din Constituție și trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o.

În context, rețin și concluzia Curții Constituționale expusă în §49 din Hotărârea nr.6 din 09.02.2017, potrivit căreia „egalitatea în drepturi constituie o garanție referitoare la exercitarea drepturilor fundamentale prevăzute în cuprinsul Constituției, dar și a oricăror alte drepturi și îndatoriri subiective, reglementate în cuprinsul altor acte normative; ea include toate domeniile de activitate în care persoana are dreptul garantat la exercitarea libertăților legale, în scopul realizării intereselor sale legitime.

Sun de acord că, în vederea realizării politicilor în domeniul protecției sociale, legiuitorul, în limitele atribuțiilor ce-i revin, este în drept să opteze pentru diverse soluții de reglementare și concretizare a conținutului drepturilor cetățenilor, **însă doar cu condiția de a fi respectat principiul echității sociale și egalității**, consfințit prin articolul 16 din Constituție.

Cu referire la aplicabilitatea articolului 16 din Constituție, care-și găsește corespondența în art.14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*în continuare CEDO*) în §34 din Hotărârea nr.11 din 26.05.2022, Curtea Constituțională a reiterat că egalitatea în fața legii și a autorităților publice presupune absența oricărei discriminări directe sau indirecte; discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situații

asemănătoare sunt tratate în mod diferit (i.e. discriminare directă) sau când persoanele care se află în situații diferite sunt tratate în același mod (i.e. discriminare indirectă), cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv și rezonabil (a se vedea HCC nr.29 din 22.11.2018, §34; HCC nr.3 din 18.01.2019, §19; HCC nr.6 din 10.03.2020, §29, HCC nr.30 din 23.09.2021, § 45).

Cu toate acestea, lecturând și analizând textul art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a) din Legea nr.105 din 14.06.2018, observ că legiuitorul admite o discriminare nejustificată a:

1. persoanelor angajate, dar care sunt suspendate din funcție pe motiv că în privința acestora a fost pornită urmărire penală, deci din motive independente de voința lor nu au nici un venit, atâta timp cât se confruntă cu probleme de reangajare;

în raport cu

2. persoanele care „nu are un loc de muncă” și la fel din motive independente de voința lor nu au nici un venit până la o nouă angajare.

In concreto, potrivit prevederilor legale criticate de dreptul de a-i fi stabilită indemnizația de șomaj beneficiază doar persoanele care nu sunt angajate și nu realizează venituri.

În continuarea gândului și șirului logic, consider că această normă legală încalcă principiul egalității cetățenilor în fața legii, deoarece dezavantajează persoanele angajate, dar care sunt suspendate din funcție în legătură cu faptul că în privința acestora este pornită o cauză penală, nu realizează venituri în perioada de până la o reangajare, în raport cu restul cetățenilor care nu sunt angajați în câmpul muncii și la fel nu realizează venituri (pentru concretizare: *autoarea sesizării nu contestă și nici nu aduce în discuție restul condițiilor pentru obținerea statului de șomer și respectiv stabilirea indemnizației de șomer*).

(a) Criteriu de discriminare.

Reieșind din faptul că, la prima lectură a art. 16 din Constituție ar părea că în speță, tratamentul diferențiat criticat nu se încadrează în unul dintre motivele specifice enumerate, aduc în atenție, cauza *Clift v. Regatul Unit (Cererea nr.7205/07)*, din 13.07.2010, în care CtEDO a precizat că art.14 din Convenție nu interzice toate diferențele de tratament, ci numai acele diferențe bazate pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală sau pe un „statut” prin care persoanele sau grupurile de persoane se disting unele de altele, iar lista prevăzută la articolul 14 este ilustrativă și nu exhaustivă.

Curtea a reamintit că sintagmei „alt statut” (și *a fortiori* expresiei franceze „*toute autre situation*”) li s-a dat în general un sens larg, iar protecția conferită de acest articol nu se limitează la un tratament diferențiat bazat doar pe caracteristici personale, în sensul că sunt înăscute sau inerente, prin urmare, pot fi invocate și alte distincții. (§§55-59 cauza Clift citată supra).

Potrivit practicii constante a CtEDO, problema dacă există un tratament diferențiat bazat pe o caracteristică personală sau identificabilă într-un anumit caz este o chestiune care trebuie evaluată luând în considerare toate circumstanțele cazului și ținând seama de faptul că scopul Convenției nu este de a garanta drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi practice și efective (*a se vedea Artico v. Italia*, 13.05.1980, §33, seria A nr.37; și *Cudak v. Lituania [GC]*, nr.15869/02, §36, 23.03.2010).

În consecință, având în vedere toate considerațiile de mai sus, justificat pot conchide că „angajații, suspendați în legătură cu pornirea urmăririi penale” se încadrează în criteriul de discriminare „alt statut” în sensul art.14 din Convenție și respectiv art.16 din Constituție.

(b) Caracterul comparabil al situațiilor.

Așadar, o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat o reprezintă comparația situațiilor similare sau similare în mod relevant.

În cauza Clift, §66, CEDO a observat că cerința de a demonstra o „poziție analoagă” nu impune ca grupurile de referință să fie identice. Faptul că situația reclamantului nu este pe deplin similară cu cea a deținuților pe termen scurt sau pe viață și că există diferențe între diferitele grupuri nu exclude aplicarea articolului 14 (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Petrov împotriva Bulgariei*, nr.15197/02, §53, 22.05.2008). Reclamantul trebuie să demonstreze că, având în vedere natura specifică a plângerii sale, se afla într-o situație relevantă similară cu alte persoane tratate în mod diferit.

Raportat speței, atrag atenția că mă refer la dispoziții legale care reglementează înregistrarea statutului de șomer și respectiv stabilirea indemnizației doar pentru persoane care nu au un loc de muncă, nu realizează venituri.

Însă, este important a reține în acest context, că sunt persoane care în pofida faptului că sunt angajate, însă din cauza suspendării din funcție în legătură cu pornirea urmăririi penale, chiar dacă rămâne angajate, nu lucrează și nu realizează venituri.

Astfel, întemeiat pot pretinde că cetățenii care sunt angajați în câmpul muncii dar suspendați din funcție se află într-o situație similară cu cetățenii care cum zice legea „nu are un loc de muncă”, deoarece ambele categorii de cetățeni:

- (1) nu lucrează,
- (2) nu realizează nici un venit, în perioada de până la o nouă reangajare;
- (3) și-au pierdut mijloacelor de subzistență în urma unor împrejurări independente de voința lor;
- (4) se pot confrunta cu probleme serioase la reangajare.

În concluzie, și de o parte și de alta sunt cetățeni ai R.Moldova care **NU LUCREAZĂ ȘI NU REALIZEAZĂ VENITURI**, unica diferență fiind **statul de angajat** (pe care îl consider, după cum am argumentat mai sus, criteriu de discriminare).

(c) Cu privire la justificarea obiectivă a diferenței de tratament

În Hotărârea nr.6 din 09.02.2017, §50, Curtea Constituțională, a reținut cu titlu de principii generale următoarele: „În jurisprudența Curții Europene s-a constatat că violarea principiilor egalității și nediscriminării are loc atunci când se aplică un tratament diferențiat între persoane plasate în situații analoage sau compatibile, **fără să existe o justificare obiectivă și rezonabilă**, sau când există o disproporție între scopul urmărit și mijloacele folosite. Statele contractante beneficiază de o marjă largă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații similare justifică distincția în tratament (*Schalk și Kopf v. Austria*, nr.30141/04, §96, 24.06.2010; *Burden v. Regatul Unit*, nr.13378/05, §60, 29.04.2008).

Așa dar, un tratament diferențiat este discriminatoriu dacă nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă, cu alte cuvinte dacă nu urmărește un obiectiv legitim sau dacă

nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (*a se vedea* inclusiv și §73 din Hotărârea Clift).

În cazul de față, lecturând norma criticată, observ că nu pot fi identificate justificări obiective în ceea ce privește diferența de tratament într-un mod mai puțin favorabil a cetățenilor angajați și suspendați în legătură cu pornirea urmăririi penale și care nu realizează nici un venit pe perioada până la o nouă reangajarea, în raport cu cei cetățenii neangajați.

Consider că nu poate fi reținut ca obiectiv faptul că persoana are statut procesual într-o cauză penală, atâta timp cât potrivit art.21 din Constituție se bucură de prezumția de nevinovăție.

Suspendarea în sine este o măsură de constrângere prin care se întrerup raporturile de muncă, cu scopul de a înlătura persoana de la exercitarea atribuțiilor sale de serviciu sau de a realiza activități în interesul serviciului public.

Așa dar, suspendarea *per se* are alte scopuri, decât cel de a fi folosit drept criteriu de discriminare sau de restrângere a dreptul la protecție socială.

Nu neg faptul că statul beneficiază de o amplă marjă de apreciere în domeniul politicilor sale, prin urmare, este în drept să stabilească condiții pentru a face uz de anumite drepturi, *însă* acesta este și obligat să asigure un raport rezonabil de proporționalitate și echitate între toate categoriile de beneficiari a acestor drepturi.

În aceste condiții, consider că **discriminarea** persoanelor care sunt angajate, *însă* sunt suspendate din funcție [*deci, nu lucrează și nu realizează venituri din motive independente de voința lor*] în raport cu persoanele care nu au un loc de muncă [*care tot nu lucrează și nu au venituri din motive independente de voința lor*] **este lipsită de o rațiune, justificare obiectivă și rezonabilă, și respectiv încalcă art.16 din constituție.**

(d) Tratamentul diferențiat se referă la/afectează un alt drept fundamental.

În Hotărârea nr.13 30.04.2024, §§39-40, Curtea Constituțională, referitor la incidența art.16 din Constituție, a notat că nu poate fi invocat de sine stătător, aceste dispoziții constituționale devin incidente numai atunci când se demonstrează existența unui tratament diferențiat, precum și în cazul în care tratamentul diferențiat contestat se referă la unul din drepturile fundamentale garantate de Constituție.

Consecvent, pentru a nu mă repeta, reiterez principiile, tezele și concluziile reținute la capitolul anterior (Cap.I), despre faptul că maniera în care este formulat textul art.20 alin.(1) combinat cu art.43 alin.(4) lit.a) din Legea nr.105 din 14.06.2018, încalcă dreptul la protecție socială, garantat de art.47 din Constituție, cetățeanului R.Moldova, care este angajat, *însă* în urma unor împrejurări independente de voința sa a pierdut mijloacele de subzistență.

Or, potrivit aceluiași art.47 din Constituție Statul este obligat să i-a măsuri ca orice om să aibă un nivel de trai decent.

VII. LISTA DOCUMENTELOR RELEVANTE

La prezenta sesizare, urmează a fi anexate de către instanța judecătorească cererea de chemare în judecată, anexele și toate materiale prezentate de părți.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA AUTORULUI SESIZĂRII

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, pentru ce și semnez.

Cu respect,

Elena CERUȚA

23.03.2025

ÎNCHEIERE

28 martie 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)

În componența:

Președintele ședinței, judecător

Grefier

Irina MAXIM

Cristina CIBOTARI

examinând în ședință publică cererea reclamantei Ceruța Elena cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ceruța Elena împotriva Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă cu privire la obligarea emiterii actului administrativ prin care să fie înregistrat statutul de șomer cu stabilirea dreptului la indemnizație de șomaj începînd din 27.06.2024.

a c o n s t a t a t :

1. La data de 08 octombrie 2024, Ceruța Elena a depus o acțiune în contencios administrativ împotriva Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă cu privire la obligarea emiterii actului administrativ prin care să fie înregistrat statutul de șomer cu stabilirea dreptului la indemnizație de șomaj începînd din 27.06.2024.
2. Reclamanta Ceruța Elena, în ședința de judecată din 03.03.2025 a formulat o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova în vederea exercitării controlului constituționalității: 1. art. 20 alin. (1) combinat cu art. 43 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 105 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj din 14.06.2018 în raport cu art.47 combinat cu art. art. 23 și 54 din Constituție; 2. art. 20 alin. (1) combinat cu art. 43 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 105 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj din 14.06.2018 în raport cu art.16 combinat cu art. 47 din Constituție.
3. Reprezentantul pârâtului Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, dl Gheorghe Radu, în ședința de judecată a lăsat la discreția instanței cererea formulată.
4. Analizând criteriile pe care trebuie să le îndeplinească excepția de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova din considerentele ce urmează.
5. În conformitate cu art.195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.
6. În conformitate cu art.12¹ din Codul de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1)

lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. (3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile. (4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. (5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

7. Criteriile pe care instanța urmează să le verifice la ridicarea excepției de neconstituționalitate rezidă din prevederile art.12¹ din Codul de procedură civilă, și anume: 1. cererea de chemare în judecată a fost acceptată în modul prevăzut de lege; 2. obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; 3. excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; 4. prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; 5. nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.
8. Astfel, urmărind corespunderea cererii formulate de reclamantă cu criteriile *supra*, instanța de judecată constată următoarea situație de fapt:

1. Cererea de chemare în judecată a fost acceptată în modul prevăzut de lege.

Codul administrativ nu reglementează instituția primirii pe rol a acțiunilor în contencios administrativ, or, acțiunea în contencios administrativ este acceptată odată cu depunerea acțiunii. În speță, instanța constată că acțiunea a fost depusă de Ceruța Elena la data de 08 octombrie 2024. Instanța a constatat că acțiunea este admisibilă.

Instanța consideră că este întrunită prima condiție.

2. Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție.

În speță, se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor sintagme și norme din Legea nr.105 din 14.06.2018, cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.

Prin urmare, obiectul excepției în prezenta cauză intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) Constituția RM, care stabilește că Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului.

Instanța consideră că este întrunită a doua condiție.

3. Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

Excepția de neconstituționalitate în prezenta cauză este ridicată de reclamanta Ceruța Elena.

Instanța consideră că este întrunită a treia condiție.

4. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Instanța constată că prevederile art. art. 20 alin.(1), art. 43 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 105 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj din 14.06.2018 urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Instanța consideră că este întrunită a patra condiție.

5. Nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Verificând jurisprudența Curții Constituționale instanța a constatat că nu există o hotărâre prin care Curtea Constituțională s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor contestate.

Instanța consideră că este întrunită a cincea condiție.

9. Instanța constată că cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate întrunește condițiile prevăzute la art.12¹ CPC, din care motive instanța consideră necesar de a sesiza Curtea Constituțională a Republicii Moldova.
10. În lumina celor menționate *supra* și în conformitate cu art. 2, 195, 230 din Codul administrativ, art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța

d i s p u n e:

Se admite cererea înaintată de către reclamanta Ceruța Elena cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ceruța Elena împotriva Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă cu privire la obligarea emiterii actului administrativ prin care să fie înregistrat statutul de șomer cu stabilirea dreptului la indemnizație de șomaj începând din 27.06.2024.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității: 1. art. 20 alin.(1) combinat cu art. 43 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 105 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj din 14.06.2018 în raport cu art.47 combinat cu art. art. 23 și 54 din Constituție; 2. art. 20 alin.(1) combinat cu art. 43 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 105 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj din 14.06.2018 în raport cu art.16 combinat cu art. 47 din Constituție.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere, sesizarea reclamantei Ceruța Elena și copia acțiunii de contencios administrativ.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Irina MAXIM